

Primera Carta a los Corintios

Kjibokwo ëre tara Pablorë Corinto

sopga kong

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö 'laga Jesús äska wleniyo. Corinto kjokyo, e Grecia kjokyo obi. Grecia kjokyo shko ga kjok tjw'lo ara li, e Corinto kjokyo. Eshko ga nopga tjeng ara, doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw pjloglo tjer kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak shkëng (650,000) dik. Tjrëko parkagaga tjw'lek löng pjir wleniyo tjeng ara, doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw pjloglo pkëng (400,000) dik. Jesús roy pjlú lara Pablorë bäm go eshko, tak pjang Hechos 18.1-17 go sorë li eni.

Walë shäng kjlara ko Cloé. Pjlara ga ba pjeyoga löng ba ushko kjlara öör Pablo ik Éfeso kjokyo, ga Jesús tjlökwö kragaga löng Corinto kjokyo li ëngkjwë löng ëng tjok sorë, llëbo owa shäryë löng sorë, e lara ba kong pjire. Pjlara obi ga Jesús tjlökwö kragaga löng Corinto kjokyo li kjibokwo ichono Pablo kong kjwara, llëbo oblë oblë jakroke ba kong wlo. Eni ga kjibokwo ëre tara Pablorë ba kong, llëbo llë llgweya wlo, epga poshdüya wlo bakoe.

Corinto sopga sböpga jyäg'lo poshrëk ara. Ba syö uyo lok'lishko ga sjëng llë suya lok, ga ue lok eshko, ber ba poshrëkk'lo wlo. Gueniyo kjone kjone mär beno löng Jesús go shara. Eshko ga kjong kjong

sjëng li uë woydë, gueniyo kjong kjong obi sjëng li uë woydë ame. E kjïshko ga kjibokwo ëre go ga llëbo jyã tara Pablorë sjëng li kjïshko.

Corinto kjokyo ga walëga löng ara sböpga jyãglo syõ uyo lok li roshko, opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo, ga domerga jek eshko pë ba tjok wlo, ber ba sböpga jyãglo li poshrëkklo wlo. Eni ga domerga mär beno löng Jesús go li, llëbo pjlu shärye wlo li miyde löng llëme. E kjïshko ga kjibokwo ëre go ga nopga orkwosmok löng pjir, nopga orkwosmoydë llëm obi, woyde ga jëk löng sorë li jyã tara Pablorë.

Eshkoshko ga no kjone kjone tjwe tön Jesús tjlökwö kragaga li tjok, gueniyo Sbö läywe owa, Pablo läywe owa bakoe. E kjïshko ga kjibokwo ëre go ga llëbo jyã tara Pablorë nopga eniyo li kjïshko bakoe.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, bi kjlara Sóstenes tjok. Tja rokara Sbörë beno shäng ba tjlökwö roy laga Cristo Jesús äska.

² Sbö tjlökwö kragaga löng Corinto kjokyo, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong. Pjäy tona Sbörë beno tjeng Cristo Jesús tjok kjïshko ga pjäy rokara beno tjeng dboy ba kong, pjäy jëk ber löng pjlo bek ba bokso wlo. Woyde ga nopga uunkong mär Jesucristo go li jëk ber löng eni. Jesucristo, e bi Tjlapga, e ba Tjlapga bakoe.

³ Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjïshko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Pablo wopjlu Sbö tjok

⁴ Sbö wopjlu li kjishko ga pjäy kjimtura ara, pjäy tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko. Tja wopjlu Sbö tjok iyado e kjishko. ⁵ Pjäy tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga llëbo pjlu sharyara Sböre bomi kong oblë oblëe. Pjäy iara beno löng ba tjlokwo miydë pjlu, pjäy iara beno löng ba lë nopga oblë oblë kong bakoe. ⁶ E kjishko ga miydëmi ga Cristo roy pjlu lororwa bomi kong li, e beke. ⁷ Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi li koshëmi löng wopjlu wopro ga kjok miydë twe Sböre ba nopga kong oblë oblë li, e twara beno tjeng bomi kong pjir tjan. ⁸ Eni ga pjäy kjimte Sböre ber löng wokjang iyado, Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obishko ga pjäy pogo llëye dret ba bokso wlo. ⁹ Pjäy rokara Sböre jëk ber löng ba Wa Jesucristo, bi Tjlapga li tjok wlo. Ga llëye le Sböre li shärye eni.

Jesús tjlokwo kfragaga löng ënglë kar kar ëng tjok

¹⁰ Pjeyoga, rokër bomi kong bi Tjlapga Jesucristo ko goshko ga pjäy löng bëy ëng tjok, pjäy shdär dboy dboy llëm wlo, pjäy wotjlik kjinaso wlo. ¹¹ Pjeyoga, pjäy roy kuror Cloé pjeyoga tjok ga pjäy löng ënglë kar kar ëng tjok. ¹² Roy kuror ga pjäy kjone kjone tjlä ga «Tjawa Pablo ï», kjone kjone tjlä ga «Tjawa Apolos ï», kjone kjone tjlä ga «Tjawa Cefas* ï», kjone kjone tjlä ga «Tjawa Cristo ï» lëmi löng eni.

¹³ ¿Cristo, e dboy dboydo? ¿Tja Pablo zröraba pjang kjlös go bomi kjishkoro? ¿Pjäy wak jer di roshko bor ko goro? ¹⁴⁻¹⁵ Crispo, Gayo, epgara waga tjarë. Pjäy llamo waga tjarë llëme. Eni ga ëye

* **1:12** Cefas, e kowëba Simón Pedro bakoe.

wak bor ko go laga ërë llëme. Tja wopjlú Sbö tjak e kjĩshko. ¹⁶ (Estéfanas pjeyoga löng ba ushko lira woror, gueniyo no oblë wororde woyo bor kong llëme.) ¹⁷ Tja ichara Cristorë, ëye wër wlo llëme. Tja ichara ba tjlökwo roy pjlú lë. Ga ba tjlökwo li kjrëba wlo ga lër kjok miydë kjok ëre go li go llëme. Loror eni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlôs go li ber dbo llëm wleni.

Shji döra Sbörë Cristo go, Sbö kjok miydë kjĩshko

¹⁸ Nopga jeno löng li kong ga Cristo wolono pjang kjlôs go li roy tjwlö llëme le. Gueniyo shji döra Sbörë löng li kong ga dbo ara, shji döra e go kjĩshko.

¹⁹ Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«Nopga kjok miydë ara wleniyo le löng li,
ba kjok miydë li iër ber tjwlö llëme.

Epga iër ber löng kjok miydë llëme.»†

²⁰ ¿Nopga kjok miydë ara wleniyo le li löng kjone?
¿No pinggaga wleniyo lëba li shäng kjone? ¿Nopga wotjlik rong wleniyo le li löng kjone? Kjok miydë kjok ëre kjing go li iara Sbörë beno tjwlö llëme.

²¹ Sbö, e kjok miydë ara. E kjĩshko ga kjok miydë kjok ëre kjing go li iara beno ba miydoklo llëme. Eye mär ba go ga döra ba tjlökwo pjlú li go, tjlökwo li tjwlö llëme lëba gueniyo.

²² Judíoga mär ber löng Sbö go wlo ga woyde lok ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo shärye ba kong lok guing. Nopga judío llëm wleniyora mär ber löng ba go wlo ga woyde lok ga pïya tjlökwo wolëso go guing. ²³ Gueniyo tjlökwo lërwa löng li ëre: Cristo, e zröraba pjang kjlôs go. Judíoga kong ga tjlökwo ëre lökyo ba kong ara, ga nopga judío llëm wleniyo

† 1:19 Isaías. 29.14.

kong ga tjlwō llēme le. ²⁴ Gueniyo kjong kjong rokara Sbörē beno baïya, judíoga, nopga judío llēm wleniyo bakoe. Epga kong ga tjlōkwo ère dbo ara, miyde lok ga epga dōra e go, Sbō kjok miydē ara kjīshko. ²⁵ Llēbo shāryara Sbörē li, e tjlwō llēme lēba. Gueniyo e tjlwō ara, kjok miydē kjok ère kjing go li kjinmo. Llēbo shāryara Sbörē li, e dbo llēme lēba. Gueniyo e dbo ara, llēye shārye nopgarē kēs li kjinmo.

²⁶ Pjeyoga, pjāy rokara Sbörēshko ga pjāy lōng sorē woyotjlīzā. Eshko ga nopga kong ga pjāy kjok miydē ara kjlōbö dö, pjāy tjlwō ara kjlōbö dö, pjāy pjeyoga tjlwō ara kjlōbö dö bakoe. ²⁷ Gueniyo nopga lōng kjok miydē llēme lēba li kjrara Sbörē, nopga kjok miydē ara le li lökkjrē e go wlo; nopga dbo ara llēm li kjrara, nopga dbo ara li lökkjrē e go wlo; ²⁸ nopga ïwaba shjiktēng, tjlwō llēme lēba li kjrara, nopga tjlwō ara li lökkjrē e go wlo bakoe. ²⁹ Shāryara eni, èye krē ba bokshto llēm wlo. ³⁰ Pjāy tōna Sbörē om go beno tjeng Cristo Jesús tjok kjrinaso. Bi kong ga e dbo ara, miydēy ga shji dōra e go, Sbō kjok miydē ara kjīshko. Ba kjīshko ga shji iara Sbörē beno pjlo bek ba bokso, shji iara beno nopga baïya, shji dōra bi shdungglo dbo dorko dwayo bakoe. ³¹ E kjīshko ga tjlōkwo tak pjang Sbō tjlōkwo go li beno bi kong wēlēe. Tjlōkwo tak pjang li tjlē ga «Èye krē woydē ga krē Tjlapga kjīshko dey.»‡

2

¹ Pjeyoga, tja öör Sbō tjlōkwo roy lē bomi kong-

---

‡ **1:31** Jeremías 9.24.

shko ga tja tjlëno bomi kong tjlökwo rong go llëm, tja opyono shäng kjok miydë ara llëm bakoe. ² Tja shäng bomi tjokshko ga tja wotjlino Jesucristo zröraba pjang kjlös go li roy lë bomi kong eröe. Tja tjlëno bomi kong llëbo oblë kjishko llëme. ³ Tja tjlë shäng bomi kongshko ga tja tjlëno dbo ara go llëm, pjây bangkjröror ara, tja dete erä. ⁴ Eshko ga tja tjlëno bomi kong nopga kjok miydë ara wleniyo tjlökwo go llëme. Tjlökwo li kjrëmi wlo ga tja tjlëno ara bomi kong llëm bakoe. Tjlökwo loror li, e kjrörömi, pjây kjimtara Sbö Sëyarë ba dbo ara go kjishko. ⁵ Shäryöror eni, pjây mär ber löng Sbö dbo ara go wlo, pjây mär ber löng kjok miydë kjok ëre kjing go li go llëm wlo.

Kjok miydë ara twara Sbö Sëyarë

⁶ Gueniyo ga ëye mär Cristo go, ga wotjlík këkboga dik li kong ga tjawa tjlë ba kong kjok miydë go. Gueniyo kjok miydë lërwa li, e nopga kjok ëre so ï llëm, tjlapgaga ï llëm bakoe. Llono ga epga ber tjwlö ame. ⁷ Kjok miydë lërwa li, e Sbö ï, jnena tjeng dboy tek dämärshko dwayo. Eshko ga Sbö wotjlík ba kjok miydë li ping borwa kong eeri dbaryo, e ber pjlu borwa kong wlo le. ⁸ Tjlapgaga kjok ëre so, Sbö kjok miydë li llë loklo miyde lok llëme. Miydara kjwe ga Tjlapga Kësbang li zröra lok pjang kjlös go llëme. ⁹ Gueniyo Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Ëye Sbö woydë ga kong llëbo shärye kësbange.

Llëbo eni li ïydëba llëm,
kuydëba llëm,

woyotjlïydëba llëm bakoe.»*

---

* **2:9** Isaiás 64.4.

10 Gueniyo ba Sëya ichara Sbörë borwa kong, ga llëbo ère pina borwa kong pjir, llëye woyotjliya Sbörë kës li miyde ba Sëyarë pjir kjishko. 11 Èbo wotjlik llë, e miyde ba sëya om go lirë eröe. Ga Sbö wotjlik llë, e miyde ba Sëya om go lirë eni bakoe. 12 Tjlokwo kjok ère kjing go li wlokjrororwa llëme. Ba Sëya twara Sbörë borwa kong li wlokjrorwarë, llëbo twara Sbörë borwa kong kës li llë loklo miydërwa wlo. 13 Eni ga tjlokwo lërwa bomi kong li, e no ï llëme. Tjlokwo pina Sbö Sëyarë borwa kong li lorwarë bomi kong. 14 Èye go Sbö Sëya llëm ga llëye le Sbö Sëyarë li tjlokwo kjre llëm, e ba kong ga tjwlo llëm kjishko, ga llë loklo miyde llëm, kjimte Sbö Sëyarë llëm kjishko. 15 Èye go Sbö Sëya ga llëbo uunkong llgweya ga pjlúe. Ga epga llgweya nopga go Sbö Sëya llëm lirë ga äe. 16 Sbö tjlokwo tak pjang eni:

«Sbö wotjlik llë,
 èye ommiydë llëm,
 “Llëbo shäryos eni” laga èrë ba kong llëme.»†
 Gueniyo shjira wotjlik Cristo dik.

3

Shji shdär dboy dboy llëme

1 Pjeyoga, tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlä woydë bomi kong, tja tjlä nopga jëk löng Sbö Sëya go kong sorë ga eni. Gueniyo ga pjäy jëklöng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik kuzong ga tja tjläno bomi kong, dataga tjlä ba wapga chilawa kong sorë ga eni. 2 Chida, e sëyshko ga nä iayde erö, dli kjang ue ga ä kjishko. Eni wleni ga tja shäng bomi

† 2:16 Isaías 40.13.

tjokshko ga pjây pinor wêlê, tjlôkwo rong kugömi llëm kjîshko. Gueniyo eerishko ga kugömi löng llëm obi. ³ Pjây jêk löng nopga Sbö miydê llëm wleniyo dik obi. Pjây ymo ara êng tjok, pjây ênglê kar kar bakoe. ¿Eni ga pjây nopga Sbö miydê llëm wleniyo dik llëmdo?

⁴ Pjây kjone kjone tjlê ga «Tjawa Pablo ã», kjone kjone tjlê ga «Tjawa Apolos ã» lëmi eni. Pjây tjlê enishko ga pjây jêk löng nopga Sbö miydê llëm wleniyo dik. ⁵ ¿Apolos, e ë? ¿Pablo, e ë? Tjawa Sbö parkaga döe. Borwa kjîshko ga pjây oppino mär Cristo go. Tjawa ichara Tjlapgarê llê shäryê li, e shäryorwarê eröe. ⁶ Dwla dgaga wleni li* tja, di sguingga dwla kjing go wleni li† Apolos, gueniyo dwla wengga wleni li‡ Sbö. ⁷ Eni ga dwla dgaga li, di sguingga li, e tjwlö ara llëme. Tjwlö ara li, e Sbö, dwla wengga wleni li e. ⁸ Dwla dgaga li, di sguingga li, e tjwlö bek, ga potjwlêya Sbörê pak shäryara li kjîshko. ⁹ Tjawa so Sbö parkagaga kjoyo, ga pjây so dwla dgoklo kjokyo kjoyoe.

Pjây so u shärye Sbörê shäng kjoyo bakoe. ¹⁰ Sbö wopjlú li kjîshko ga tja iara beno u shäryaga wleni. Eni ga u shakklo shäryoror bäm goshko. Oblê shäng u ywê ba kjing go. Gueniyo êye u ywê ga woyde ga shärye yôtso. ¹¹ U shakklo iak buk li, e Jesucristo, ga êye omkjlopswê ber oblê wlo ga äe. ¹² U shakklo êre kjing go, kjone kjone u ywê llëbo srer llëm, suya llëm wleniyo go, dbur sho

---

* **3:6** Dwla dgaga wleni le li, e tjlôkwo roy pjlú li laga ba kong bäm go li loklo. † **3:6** Di sguingga dwla kjing go wleni le li, e tjlôkwo roy pjlú li laga ba kong jek obi li loklo. ‡ **3:6** Dwla wengga wleni le li, e nopga iaga ber baiya li loklo.

shöylör, dbur sho pjlublún, akkwo wolësowa tjwlö ara wleni bakoe. Kjone kjone obi u ywë llëbo srer, suya wleniyo go, kjorkwang, kjlo sho, dwla kasho bakoe. ¹³ No ilgwezlóng dbaryoshko ga shäryara pjlüre, de oware, e ber wëlle. Eshko ga ba pak li tjliya iök go. ¹⁴ Eye ba pak shäryono li beno pjlú ga potjwlëya Sbörë. ¹⁵ Eye ba pak shäryono li sura pjir ga ba pak li jeno ba shjiryo, gueniyo era där, no döktong u pjono pjir roy dwayo wleni.

¹⁶ Pjäy go Sbö Sëya. Eni ga pjäy Sbö u wleni. ¿E miydëmi llëmdo? ¹⁷ Eye Sbö u shdök ga pjiya Sbörë bakoe. Sbö u, e zrek, ga ba u le li, e pjäy om go.

¹⁸ Pjäy opjyãpgwë om go llëme. Pjäy kjone kjone kjok miydë kjok ëre kjing go lëmi wleni ga woyde ga opyë ber löng kjok miydë llëm kjok ëre kjing go wleni, äär ber kjok miydë ara jlökoyo wlo. ¹⁹ Sbö kong ga kjok miydë kjok ëre kjing go li, e tjwlö llëm, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjlë ga «Eye llëbo shäryë ba kjok miydë om go li goshko ga doshaya Sbörë e go.» ²⁰ Sbö tjlökwö tak pjang eni bakoe: «Nopga kjok miydë ara le li wotjlik llë, e miyde Sbörë pjir, ga ba kong ga tjwlö llëme.»*

²¹ Llëbo uunkong twara Sbörë bomi kong pjir tjän. E kjishko ga ëye krë nopga kjok miydë ara kjishko ame. ²² Tja, Apolos, Cefas,† tjawa iara Sbörë beno löng bomi kjimtaga. Llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li, e twara beno pjlú bomi kong. Pjäy löng sëre, de pjäy wolonore, llëbo uunkong shärye ber pjlú bomi kong. Llëbo wen bomi kong eerishko li, bong

---

§ 3:19 Job 5.13. * 3:20 Salmo 94.11. † 3:22 Cefas, e kowëba Simón Pedro bakoe.

kjönma li, llono li, e shärye uunkong ber pjlú bomi kong bakoe. ²³ Pjäy Cristo ï, ga Cristo, e Sbö ï.

4

Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska li pakyo

¹ Eni ga tjawa Cristo parkaga lozïa. Tjlökwo jnek tjeng pjir li lara Sbörë borwa kong, ga tjawa iara beno löng ba lë oba kong. ² Eni ga ëye kong pak twara ga woyde ga shärye yötso, jlökoyo, woyde pak twaga lirë sorë li eni. ³ Tja llgwegaga pjäydë, llëm ga tja llgwegaga nopgarë wleni ga e bor kong ga llëno llëme. Tja opllgwek om go llëm bakoe. ⁴ Llëbo pjlú miydër li shäryër eni lër bor pjlúshko. Gueniyo bor kong ga llëno llëm bakoe. Bor llgwegaga li, e Tjlapga Jesús eröe. ⁵ E kjïshko ga no oblë llgwemi llëm, äär jong no llgwezlong dbaryoshko jä. Tjlapga li tjwe iröng obi dbaryo li koshozï dey. Eshko dbaryo ga llëbo jnek tjeng kjok ro sï roy wleni li shiya äär ber wëlëshko, no wotjlïk ba pjlúshko llë li, e shiya ber eni bakoe. Eshko ga kjlara kjlara poshrëya Sbörë om go, ba pak shäryara sorë li kjïshko.

⁶ Pjeyoga, «Llëbo shäryëy llëbo tak lok li kjinmo llëme» lëba eni iyado. Llëbo ëre lër bor kjïshko, Apolos kjïshko, ber pjlú bomi kong wlo, pjäy opping tjlökwo ëre shäryë pjlú wlo. Eni ga bomi pingga, bomi kägäyo, e pjlú, oblë kjinmo woyotjlïmi ame. Shji krë eni llëme. ⁷ ¿Pjäy tjwlö ara, oblë kjinmo laga ërë? ¿Pjäy krë llëbo tjeng bomi tjok li kjïshko ega? Llëbo kjroromi kës li, e twaga Sbörë om go bomi kong.

⁸ Pjäy wotjlïk ga llëbo uunkong tjeng bomi tjok tjän lëmi, llëye oblë woydëmi llëme. Pjäy wotjlïk

ga pjãý löng pjlupga wleni tjãn, gueniyo shji eni llême. Woydër ga pjãý pjlupga wleni jlõkoyo, tjawa ber eni bomi tjok bako wlo. ⁹ Bor kong ga tjawa Sbõ tjlõkwo roy lagaga Jesús äska ère kong shto wlêna Sbõrë tjwlõ llêm wleni. Tjawa iara beno löng zrökoba wlo, ga nopga uunkong tön löng llëye wen borwa tjok li ÿya lok wlo, Sbõ parkagaga kjok dogo so tön löng borwa ïk wlo eni bakoe. ¹⁰ Cristo tjlõkwo roy lërwa oba kong kjishko ga tjawa kä llêm wleni, tjawa dbo llêm bakoe lëba. Gueniyo pjãýda wotjlik ga pjãý tönno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjãý kjok miydë ara, dbo ara lëmi eni. Pjãý tjwlõ ara lëba, gueniyo tjawara ÿwaba shjiktëng. ¹¹ Eerishko ga tjawa löng song, tjawa pjli kuk ara, tjawa wodogro, tjawa shwong llêm, tjawa shdungoba ara, tjawa u dret bakoe. ¹² Tjawa sjeno parkorbo borwa orkwo om go go. Tjawa lëba owashko ga kar dboryërwa pjlú; tjawa shdungobashko ga kurwa kjinge; ¹³ tjawa läywëba owashko ga kar dboryërwa yõtso. Eerishko ga tjawa oba kong ga tjwlõ llêm, shkimkwo sho wleni, llëbo owa dbukko wleni lëba.

¹⁴ Tjlõkwo ère tër bomi kong, pjãý lökkjrë e go wlo llême. E bomi poshdungglo, pjãý bor wapga woydër ara wleni kjishko. ¹⁵ Pjãý tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok tjlõkwo roy pjlú li loror bomi kong bãm go kjishko. E kjishko ga pjãý Cristo tjlõkwo pinggaga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara (10,000) ëmdë ga pjãý dataga ara llêm, bomi data kjlaraso wleni li, e tja. ¹⁶ E kjishko ga rokër bomi kong ga pjãý opshäryos botoya dik. ¹⁷ Timoteo, e ichër jek bomi shwoy, pjãý jëk sorë le bomi kong wlo. E bor wa wleni, e woydër ara, e parkë shäng

Tjlapga Jesús kong pjlú ñyado. Tja jëk shäng Cristo Jesús tjok sorë ga woyoshre bomi kong. Tjlokwo lër shäng Jesús tjlokwo kragaga kong kjone pogo li, e le bomi kong bakoe.

¹⁸ Pjã kjone kjone krë ara, pjã ñn äär ame lëmi kjishko. ¹⁹ Gueniyo ga woyde Tjlapgarë wleni ga tja jek äär bomi ñk wop äe. Eshko ga nopga krë ara li sorë ñn wëlä, dbo twara Sbörë ba kong jlöre, de tjlä sopga erä, e miydër pjire. ²⁰ Æye parkë ba pjlyuo Sbö li kong ga woyde ga tjlä erä llëm, dbo twe ba kong llëye le li shärye eni wlo bakoe. ²¹ ¿Llëye woydëmi? ¿Woydëmi ga tja jek bomi shdunggare, de tja jek äär shäng wopjlú bomi tjok, pjã poshrër wlo?

5

Domer llëbo shäryono owa anmoyö

¹ Pjã kjlara roy kuror ga ba mewa kjrono sök ba boy. Llëbo shäryara eni li, e owa anmoyö. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo ëmdë ga äär llëbo owa shäryë eni llëme. ² Eni ëmdë ga pjã löng bomi krë tjok. Zok ga pjã kjwe löng woydëe. Woyde ga domer li ichoromi kjwe to bomi tjreko dwayo. ³ Tja shäng bomi tjok llëm ëmdë ga pjã woyotjlin enido. E kjishko ga llëbo lër shäng bomi kong ëre, tja shäng bomi tjok om go wleni. Lër bomi kong ga domer llëbo owa shäryono eni li, e shdüzã. ⁴ Pjã tön Tjlapga Jesús ko goshko ga tja shäng bomi tjok wleni, ga Tjlapga Jesús dbo li tjeng bomi tjok bakoe. ⁵ Eshko ga domer li iozã ber tjeng Ä wloshko, ba doyo shdüya pjir wlo. Eni ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obishko ga ba sëya där kjwe.

⁶ Pjāy krē, e owa. «Pjlung shosho uukklo chira dö ëmdë ga pjlung shosho bayo kjöm pogo ga uuya pjire» lëba eni. E miydëmi löng pjir tjän. ⁷ Pjlung shosho uukklo këguë li dbuya judíogarë, pjlung shosho shäryak ba uukklo tjok llëm wleniyo shärye wlo. Eni wleni ga domer owa li ichozĩ to bomi tjrëko dwayo, nopga to löng llëbo owa shäryë baĩya dik llëm wlo, pjāy iara Sbörë ber löng owa eni llëm kjĩshko. Eni ga pjāy ber löng pjlung shosho tjaqlën, shäryak ba uukklo tjok llëm wleni. Cristo zröraba bi kjĩshko tjän, öng wlëp ushko so llgwoklë zröya judíogarë Israel tjëyoga dëktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo kong wleni. ⁸ Ba dbar li shrëyashko ga pjlung shosho uukklo tjok li dbuya lok, āska shärye ba uukklo tjok llëm wlo. Eni wleni ga bi dözlöng dbaryo li shrëy wlo ga woyde ga llëbo owa shäryoroy dënashko li shäryëy ame, shji ber löng wotjĩk bëy jlökoyo wlo.

⁹ Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Pjāy opkjos nopga llëbo owa shäryë eni li shwoy dwayo. Toror bomi kong kjibokwo ichoror jek bomi kong bām go li go. ¹⁰ Gueniyo toror enishko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo lotë llëme. Shäryëmi eni wlo kjwe ga pjāy opshik kjok ëre kjing go dwayo kjluwe, epga uunkong llëbo owa shäryë eni kjĩshko. Epga wotjĩk dbur töng ba kong erö, oblë jyāpgwe, llëbo lūyotke wlo, sböpga jyāglö poshrëya lok bakoe. ¹¹ Tjlökwo toror bomi kong li, e pjlollgwer woydë kjibokwo ëre go. Bomi pjeyo Jesús tjlökwo kjruga jëk shäng owa eni ga pjāy opkjë ba shwoy dwayo. Kjone kjone pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, wotjĩk dbur töng

ba kong erö, sböpga jyäglö poshrëya, oblë läywe owa, nelötkë ä, oblë jyäpgwe, ba llëbo lüyotke wlo. Bomi pjeyo Jesús tjlökwö kjruga jëk shäng owa eni ga pjây ië ba tjok ëmdë llëme.

¹²⁻¹³ Nopga bi pjeyoga llëm wleniyo llgwey llëme. Ba llgwegaga li, e Sbö. Gueniyo nopga jëk löng bomi tjok eshko li llgwezïa. Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Domer owa shäng bomi tjrëko li ichozï toe.»*

6

Jesús tjlökwö kjruga äng wlëk kar kar äng tjok sorë

¹ Pjây kjone kjone äng wlëk kar kar äng tjok wlenishko ga pjây llet äng rotë kjok llgwegaga Sbö miydë llëm wleniyo shwoy llëme. Bek ga rotëmi Sbö nopga kong, llgweya lok wlo. ² Llono ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo llgwegaga ber Sbö nopgarë. ¿E miydëmi llëmdo? ¿Eni ga llëbo chira bomi tjrëko li llgwemi om go ga ä sorëro? ³ Llono ga Sbö parkagaga kjok dogo so ëmdë ga llgwey bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga llëbo tjeng kjok ëre kjing go li llgwey ga maling anmoyö. ⁴ ¿E kjïshko ga pjây äng wlëk kar kar äng tjok wlenishko ga llgwemi äng tjok ga ä wleni ga pjây wotjlïk ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo omllgwek ga pjlu lëmire? ⁵ Lër bomi kong eni, pjây lökkjrë e go wlo. ¿Shäng kjlara bomi tjrëko kjok miydë pjây llgweya wlo li dretdo? ⁶ Gueniyo pjây ängkwë bomi pjeyoga tjok dö llëm, pjây äng rotë to löng kjok llgwegaga Sbö miydë llëm wleniyo kong, oba uunkong bokshto.

* **5:12-13** Deuteronomio 17.7; 19.9; 21.21, 24; 24.7.

⁷ Pjãý äng rotë äär löng tjlapgaga shwoyli, e lökyo ara. Pjlú wlo ga llëbo shãryara oblërë bomi kong owashko, pjãý llëbo lÿyotkara oblërëshko ga kumi ber löng kjing dey. ⁸ Gueniyo ga llëbo shãryëmi om go oblë kong owa, oblë llëbo lÿyotkëmi bakoe. Ga pjãý löng omshãryë eni bomi pjeyoga tjok.

⁹⁻¹⁰ Eye llëbo shãryë oblë kong owa ga äär Sbö sök no pjluyo ÿyado lishko llëme. ¿E miydëmi llëmdo? Nopga llëbo owa shãryë oblë oblë. Pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, sböpga jyãglo poshrëya, orkwosmono pjir ëmdë ga pë oblë tjok, domer pë domer tjok, oblë llëbo lÿyotke, wotjlik dbur töng ba kong erö, nelötkë ä, oblë läywe owa, oblë jyãpgwe, llëbo lÿyotke wlo. Pjãý jyãpgwëba ga jlö lëmi llëme. Eye opshãryë eni ga äär Sbö sök no pjluyo ÿyado lishko llëme. ¹¹ Dënashko ga pjãý kjone kjone llëbo shãryono eni. Gueniyo pjãý eni ame, owa pjang bomi go li löna Sbörë beno dret, ga pjãý iara beno tjeng dboy ba kong. Pjãý iara beno pjlo bek ba bokso, llëbo shãryara Tjlapga Jesucristorë bomi kong li kjïshko, Sbö Sëya dbo go.

Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme

¹² «Llëye shãryër woydë li shãryër ga pjlúe» lëmi eni. Eni jlöe. Gueniyo llëbo uunkong shãryëy li ber pjlú bi kong llëme. Llëye shãryër woydë li shãryër ga pjlúe. Gueniyo llëbo kjone kjone shãryër ga tja ber shäng ichaga erë. E kjïshko ga llëbo eniyo shãryër llëm, tja opichë om go ga pjlú wlo. ¹³ «Dli, e uëy wlo, jer äär bi böpkwo roshko wlo. Bi böpkwo, e dli kong bebi» lëmi eni. Eni jlöe. Gueniyo llono ga pjöyïkong li pjir, shji böpkwo ame, dli ame bakoe.

Gueniyo shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Bi doyo, e e kong wlo llëme. Llëye woyde Tjlapgarë shäryëy wlo li, e shäryoydë bi doyo go erö dey. Bi doyo ichaga li e. ¹⁴ Tjlapga Jesús woshrra Sbörë iröng obi ba dbo ara go, ga llono ga shji woshre eni bakoe. ¹⁵ Bomi doyo, e Cristo ï. ¿E miydëmi llëmdo? ¿Eni ga llëbo Cristo ï li töy walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo ga pjlüre? Llëme. ¹⁶ Ëye tön walë eniyo tjok ga ber shäng ba tjok kjlaraso wleni. Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Pjöyïkong li ber löng kjlaraso wleni.»*

¹⁷ Gueniyo ëye tön Tjlapga Jesús tjok ga ba sëya, Tjlapga li Sëya, e tön ber löng kjrinaso wleni.

¹⁸ E kjïshko ga shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Llëbo owa shäryëy oblë ga e ber owa bi doyo kong llëme. Gueniyo ëye llëbo shäryë ba doyo kong owa eni ga llëbo shärye ba doyo om go li kong owa. ¹⁹ Bomi doyo, e Sbö Sëya u wleni, e ichara Sbörë beno pjang bomi go kjïshko. ¿E miydëmi llëmdo? Pjäy opichë om go llëm, pjäy ichaga Sbörë, ²⁰ pjäy tjwlëna pjir kjïshko. E kjïshko ga llëye woyde Tjlapgarë shäryëmi wlo li, e shäryomirë bomi doyo go erö, Sbö ber kësbang, tjwlö ara wlo.

7

Shji orkwosmok wlo ga sorë

¹ Llëbo kjakrokromi bor kong kjibokwo go li, e dboryër bomi kong shara. Pjlú wlo ga shji orkwosmok llëm dey. ² Gueniyo nopga ara pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok kuzong ga zok

* **6:16** Génesis 2.24.

ga pjây domerga pê bomi boy onmo li tjok, pjây walêga pê bomi lanma onmo li tjok eni bakoe. ³ Domerga orkwosmok l'ong pjir, pjây pê bomi boy tjok wlo. Walêga orkwosmok l'ong pjir, pjây pê bomi lanma tjok wlo. Pjây orkwosmok l'ong pjir kjîshko ga «Tja pê bop tjok llême» lêmi êng kong llême. ⁴ Walê orkwosmok shâng pjir ga ba doyo, e baîya dô llêm, e ba lanma î bakoe. Domer orkwosmok shâng pjir ga ba doyo, e baîya dô llêm, e ba boy î bakoe. ⁵ «Tja pê bop tjok llême» lêmi êng kong llême. Gueniyo pjây wotjlîk bëy êng kong ga «Shji pê êng tjok llêm dbar kjwöbö, shji ber l'ong syöshtë Sbö kong îyado wlo» lêmi êng kong ga pjlúe. Gueniyo dbar ara llême. E irgo ga pjây pê êng tjok jek obi, pjây tjlîya Ärë, llêbo owa shäryë wlo ga ä wlo. ⁶ Llêbo ère shäryëmi woydë ga shäryëmi ga pjlú, gueniyo «Shäryozî eni» lotë llême. ⁷ Bor kong ga pjây uunkong orkwosmok llêm ga pjlú, gueniyo shji iara Sbörë llêbo shäryë oblë oblëe. Kjong kjong iara beno l'ong orkwosmok llêm wlo, kjong kjong iara beno l'ong orkwosmok wlo bakoe.

⁸ Pjây l'ong orkwosmoydë llêm obi, pjây syâpga, pjây ber l'ong tjoksa botoya dik ga pjlúe. ⁹ Gueniyo pjây wotjlîk ëbo wlêk îyado, pê ba tjok wlo wleni ga pjây orkwosmok ga pjlú, pjây wotjlîk llêbo owa shäryë îyado llêm wlo.

¹⁰ Pjây orkwosmok l'ong pjir, tjlökwö lara Tjlapga Jesúsde bomi kjîshko. Walêga orkwosmok l'ong pjir, bomi lanma rayëmi llême. ¹¹ Rayoromi wleni ga pjây ber l'ong tjoksa, llêm ga pjây tön iröng bomi lanma rayoromi li tjok obi. Domerga orkwosmok l'ong pjir, bomi boy rayëmi llêm bakoe.

12 Llëbo oblë lër bomi kong, gueniyo ëre laga tjarë om go bomi kong, e laga Tjlapga Jesúsde llëme. Domerga orkwosmok lōng walë Jesús tjlōkwo kjruga llëm wleniyo tjok, pjāy raye woydë bomi boydë llëm ga e rayëmi llëm bakoe. 13 Ga walëga orkwosmok lōng domer Jesús tjlōkwo kjruga llëm wleniyo tjok, pjāy raye woydë bomi lanmarë llëm ga e rayëmi llëm bakoe. 14 Shäryëmi eni ga ba boy kjīshko ga domer Jesús tjlōkwo kjruga llëm wleniyo li de Sbörë, ba nopga de sorë ga eni, ga ba lanma kjīshko ga walë Jesús tjlōkwo kjruga llëm wleniyo li de Sbörë eni bakoe. Eni ga bomi wapga de Sbörë bakoe. Gueniyo shäryëmi eni llëm ga epga de llëme.

15 Pjāy orkwosmok lōng Jesús tjlōkwo kjruga llëm tjok, pjāy raye woydë ga wëyë. Pjāy rayara eni ga pjāy pogo llëye dret Sbö bokso. Shji rokara Sbörë, shji ber lōng wopjlu ëng tjok wlo. 16 Gueniyo pjāy ber lōng orkwosmok ba tjok ga pjlu ga shäryozī eni. Bomi kjīshko ga bomi kjlara li dār kjwe.

17 Shji kjlara kjlara lōng sorë li laga Sbörë. Pjāy rokara Sbörëshko ga pjāy lōng sorë ga pjāy ber lōng eni. Lër eni Jesús tjlōkwo kjruga uunkong kong. 18 Domerga, pjāy rokarashko ga pjāy lōng doyo jyā tak pjir ga wëyë. Eshko ga pjāy lōng doyo jyā tak llëm ga pjāy doyo jyā të llëme. 19 Shji doyo jyā tak pjirde, de llëmde, e tjwlō llëme. Shji Sbö tjlōkwo kolë li, tjwlō tjok li e. 20 Pjāy rokarashko ga pjāy lōng sorë ga pjāy ber lōng eni. 21 Eshko ga pjāy parkagaga tjwlëk lōng pjir wleniyo ga pjāy woydë llëme. Gueniyo pjāy dōya woydë bomi sogorë ga pjāy to dey. 22 Pjāy rokarashko ga pjāy parkagaga

tjwlêk l'ong pjir wleniyo ga Sbö bokso ga pjây beno Tjlapga Jesús kjlarayo shara, pjây sogo dret wleni. Pjây rokarashko ga pjây sogo dret ga pjây iara Sbörë beno Cristo ĩ, eni ga eerishko ga pjây sogo tjok wleni. ²³ Pjây tjwlêna Sbörë tjwlö ara. E kjîshko ga pjây opyë ber ichaga no oblërë ame, pjây ichaga ber Sbörë döe. ²⁴ Pjeyoga, pjây rokarashko ga pjây l'ong sorë ga pjây ber l'ong eni.

²⁵ Pjây l'ong orkwosmoydë llëm obi kong, tjlökwo lara Tjlapga Jesúsdë bomi kjîshko llëme. Gueniyo tja kjimte Tjlapga lirë kjîshko ga tjlökwo lër bomi kong ëre, e beke. ²⁶ Bor kong ga shji l'ong eerishko dbar owa kjîshko ga pjây l'ong sorë ga pjây ber l'ong eni dey. ²⁷ Pjây orkwosmok l'ong pjir ga pjây ëng rayë llëme. Pjây l'ong orkwosmok llëm ga pjây boy wlêk llëme. ²⁸ Gueniyo pjây orkwosmono wleni ga llëbo owa shäryoromi llëme. Kjogloga orkwosmono wleni ga llëbo owa shäryara llëm bakoe. Gueniyo ëye orkwosmono ga kong llëbo owa wen ara kjok ëre kjing go. Lër bomi kong eni, pjây llono ga song llëm wlo.

²⁹ Pjeyoga, lër bomi kong eni, shji ber l'ong kjok ëre kjing go wlo dbar kjwöbö obi erä kjîshko. E kjîshko ga pjây orkwosmok l'ong pjir ga pjây jëk l'ong nopga orkwosmok llëm wleniyo dik shara; ³⁰ pjây slar ëë llëbo kjîshko ga pjây wotjlîk ara ba kjîshko ame; pjây l'ong wopjlú llëbo kjîshko ga pjây wotjlîk ara ba kjîshko ame; pjây llëbo tjwlêno ga e ber bomi kong ĩyado wlo lëmi llëm bakoe. ³¹ Eni ga shji l'ong kjok ëre kjing go obishko ga llëbo tjeng kjok ëre kjing go li, e woyotjlîy ara llëm, kjok pjir lë kjîshko.

³² Pjây kjimtër woydë, pjây woydë ame wlo. Domer shäng tjoksa ga wotjlîk Tjlapga Jesús pak

shäryë, ber pjlú ba tjok wlo. ³³ Gueniyo domer orkwosmok shäng pjir ga wotjlik llëbo tjeng kjok ëre kjing go shäryë, ber pjlú ba boy tjok wlo. ³⁴ Eni ga wotjlik kjring pjök. Walë shäng tjoksa ga wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë, ba doyo, ba wotjlik, e ber ba kong wlo. Gueniyo walë orkwosmok shäng pjir ga wotjlik llëbo tjeng kjok ëre kjing go shäryë, ber pjlú ba lanma tjok wlo. ³⁵ Lër bomi kong eni, ber pjlú bomi kong wlo, pjäy orkwosmok ga äe lotë llëme. Woydër ga pjäy jëk ber löng pjlo bek, pjäy ber löng wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë döe.

³⁶ Domerga tjlökwö twono kjoglo kong orkwosmok wlo, pjäy orkwosmok woydë ba tjok, kjoglo li luyo öötong orkwosmok wlo guing kjishko ga pjäy orkwosmok ba tjok ga pjlúe. Llëbo owa shäryomirë llëme. ³⁷ Gueniyo pjäy wotjlik orkwosmok llëme lëmi, woydëmi eni kjishko, pjäy ichaga ërë llëm kjishko, ga pjäy wotjlik llëbo owa shäryë llëm ga pjäy orkwosmok llëm ga pjlúe. Llëbo pjlú shäryomirë. ³⁸ Eni ga pjäy orkwosmok kjoglo tjok ga e pjlúe. Gueniyo pjäy orkwosmok ba tjok llëm ga e pjlú anmoyö.

³⁹ Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanma sök së obishko ga rayëmi llëme. Gueniyo wolono ga pjäy orkwosmok domer oblë tjok ga pjlú, gueniyo woyde ga Tjlapga Jesús tjlökwö kjruga wleniyo. ⁴⁰ Gueniyo pjäy orkwosmok ame ga pjäy ber löng wopjlú anmoyö. Tja go Sbö Sëya. Tja wotjlik eni e kjishko.

8

Sjängna twaraba sböpga jyäglo kong

¹ Tjłkwo lër bomi kong, öng zróra, sho twaraba sböpga jyäglo kong ba poshrëkklo li kjishko. Llëbo ère kjishko ga shji uunkong llëbo miydë sira. Èye ommiydë ara, oblë kjinmo le ga shäng krë erä. Pjlú wlo ga shji èng woydë ara kar kar dey, shji uunkong dbokjrë e go wlo. ² Èye kjok miydë le ga ba kjok miydë li äätë, woyde dik llëm obi. ³ Gueniyo èye Sbö woydë ga miyde Sbörë pjlúe.

⁴ ¿Eni ga öng sho twaraba sböpga jyäglo kong ba poshrëkklo li uëy ga pjlúe? Miydëy pjlú ga sböpga jyäglo llë, e tjwlö llëme. Sbö sök kjlaraso eröe. ⁵ Sböpga löng ara kjok dogo, kjok ère kjing go lëba. Kowëba ba tjlapga bakoe. ⁶ Gueniyo bi kong ga Sbö sök kjlaraso eröe. Data Sbö li e. E llëbo uunkong shäryaga, ga shji löng së parkë ba kong wlo. Shji Tjlapga kjlaraso bakoe. Jesucristo li e. E go ga llëbo tjeng kës li shäryara Sbörë.

⁷ Gueniyo e miyde Jesús tjłkwo kragaga uunkongdë llëme. Dënashko ga kjone kjone sgara löng ba sböpga jyäglo li poshrëk. E kjishko ga öng sho li ue lokshko ga sböpga jyäglo li woyotjlíya, ga mär löng Cristo go ma obi kjishko ga wotjlík ga öng sho li, e uako llëme le. ⁸ Gueniyo shji wlokjre Sbörë llëye uëy li kjishko llëme. Uoroy llëm ga shji beno owa Sbö bokso llëm, uoroy ga shji beno pjlú anmoyö ba bokso llëm bakoe.

⁹ Pjäy döra Sbörë beno löng öng sho li uë ga pjlúe. Eni èmdë ga pjäy sjëke. Llëye uëmi li kjishko ga bomi kjlara mär shäng Cristo go ma obi li ichëmi dir llëme. ¹⁰ Pjäy ië sböpga jyäglo syö uyo lishko ga pjäy ñya bomi kjlara lirë kjwe. Miydëmi pjlú

ga öng sho li uëmi ga pjlúe. Gueniyo bomi kjlara mär shäng Cristo go ma obi li ommiydë llëme. Eni ga pjây ina kjishko ga omshäryë eni bako kjwe. ¹¹ Cristo wolono ba kjishko. Gueniyo eshko ga Cristo rayara bomi kjlara lirë, llëbo shäryoromi li kjishko, miydëmi ga llëbo li shäryëmi ga pjlú gueniyo. ¹² Llëbo shäryëmi bomi pjeyoga mär löng Cristo go ma obi li kong owashko ga e shäryëmi löng Cristo kong wleni. ¹³ E kjishko ga llëbo uoror li kjishko ga bor kjlara li diktong wleni ga tja sjëng uë ame dey.

9

Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska li opshäryë sorë

¹ Tja Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska. Tja ichaga norë llëme. Bi Tjlapga Jesucristo ñnor om go. Tja parkono ara ba kong kjishko ga eerishko ga pjây beno löng mär ba go. ² Oblë kong ga tja Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska llëme le, gueniyo bomi kong ga tja eni. Pjây mär löng ba go. Miydëba e go ga tja Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska jlöe.

³ Tja läywëba owashko ga dboryër eni. ⁴ Tja, Bernabé, pak shäryërwa löng li kjishko ga pjây ichërwa borwa sëng ga pjlúe. ⁵ Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska llamo löng li, Tjlapga Jesús lëmgä, Cefas,* epga orkwosmono löng pjir, ga to löng parkëshko ga ba boyga Jesús tjlökwo kjraga wleniyo söya to löng ba tjok. Tjawa omshäryë eni ga pjlú bakoe. ⁶ ¿Potjwllëk löng llëm li ber tjawa döre? ¿Tjawa ië wlo ga woydëmi ga tjawa pak shäryë oblëre?

---

* **9:5** Cefas, e kowëba Simón Pedro bakoe.

7 Ëngkjwagaga oppotjwlëk om go llëme. Ëye dwla dguë ga botjyëshko ga ba bo, e ue. Ëye öng dë ga nä dyo llruya ga ie. 8 Wotjlik ëre botoya döe lëmi llëme. Kjuk llgwekklo tara Moisésdë li omlë eni bakoe. 9 Tjlëno beno eni: «Öng llë sök dwla kjwokäk† ga ne pjriy llëme.»‡ Tjlökwo ëre lara Sbörë öng kjishko dö llëme. 10 E lara borwa kjishko bako, tjawa ië wlo bakoe. Ëye klung luryë, llëm ga dwla kjwokäk ga woyde ga bo koshe, mär ber löng e go wlo. 11 Eni ga tjlokwo roy pjlú li lororwa bomi kong, dwla dgororwa wleni. ¿Eni ga pjây wotjlik borwa kjimtë llëm ga pjlúe lëmire? 12 No oblë llëbo rokë bomi kong ga pjlú kuzong ga tjawa omrokë bomi kong ga pjlú anmoyö.

Eni ëmdë ga llëbo rokororwa bomi kong llëme. Tjawa llëye dretshko ga kurorwa jek löng kjing erä, pjây wotjlik owa Cristo roy pjlú li kjishko llëm wlo. 13 Ëye parkë Sbö u roy ga mär e goshko. Ëye parkë öng sho sukklo jong lishko ga mär e go bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? 14 Eni wleni ga Tjlapga Jesús tjlä ga ëye ba tjlokwo roy pjlú lë oba kong ga woyde ga mär ba go bakoe.

15 Eni gueniyo ga shäryotë eni llëme. Tjlökwo ëre tër bomi kong, pjây woydër ga tja kjimtëmi kjishko llëme. Tjlökwo roy pjlú li lër oba kong ga tjwlo shir llëme. Tja wopjlú e kjishko. Shäryër eni llëm ga äe. Tja wolon wëyë dey. 16 Tjlökwo roy pjlú li lër oba kong, tja krë e kjishko ga äe. Pak li, e twara Sbörë bor kong shäryër eni wlo. Shäryër eni llëm ga tja song jlöe. 17 Shäryër eni bor wotjlik om go

† 9:9 Öng jek sök dwla kjwokäkshko ga ne pjrikoba llëm, ië ga pjlú wlo. ‡ 9:9 Deuteronomio 25.4.

li go kjwe ga tja potjwlëkklo tjok. Gueniyo pak li shäryër, tja ichaga Sbörë e shäryë kjishko. ¹⁸ ¿Eni ga bor potjwlëkklo li llë? Tjlokwo roy pjlú li lër oba kong ga tjwlö shir llëme. Llëbo rokër bomi kong ga pjlú, gueniyo shäryër eni llëme. Tja wopjlú e kjishko. Bor potjwlëkklo li e.

¹⁹ Tja ichaga ërë llëm, gueniyo tja opyono beno shäng nopga uunkong parkaga, nopga ara mär ber löng Cristo go bor kjishko wlo. ²⁰ Tja shäng judíoga tjrëkoshko ga tja opyë ber shäng judío wleni, epga mär ber löng Cristo go wlo. Tja shäng nopga mär löng kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjrëkoshko ga tja opyë ber shäng kjok llgwekklo li kolë eni bako wleni, miydër ga tja ichaga erë llëm gueniyo. Shäryër eni, epga mär ber löng Cristo go wlo bakoe. ²¹ Tja shäng nopga kjok llgwekklo li miydë llëm wleniyo li tjrëkoshko ga tja opyë ber shäng kjok llgwekklo li woyojek wleni. Gueniyo kjok llgwekklo Sbö i li woyojer jlökoyo lotë llëme. Miydër ga tja ichaga kjok llgwekklo Cristo i lirë iyado. ²² Tja shäng nopga mär löng Cristo go ma obi li tjrëkoshko ga tja opyë shäng baïya dik wleni, epga mär ber löng Cristo go wlo bakoe. Nopga uunkong kong ga tja opyë ber löng baïya dik wleni, kjone kjone där wlo. ²³ Shäryër eni, tjlokwo roy pjlú li kjishko, llëbo wen pjlú tjlokwo kjishko li ber bor kong bako wlo.

²⁴ Nopga zronshko ga zron lok jekdo uunkong, gueniyo ba potjwlëkklo li ber kjlaraso kong eröe. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga pjây drön ëë, pjây jëk löng pjlo bek wlo, bomi potjwlëkklo li twe Sbörë bomi kong wlo. ²⁵ Olö ga nopga tjör, ëye ber kjang

ĩya lok wlo. Ęye tjör woydë eni ga opping ara, tjör pjlú wlo. Shärye lok eni, ba potjwlëkklo li shaya wlo, gueniyo ba potjwlëkklo li srer. Bi potjwlëkklo twe Sbörë bi kong lira srer llëm, ber iyadoe. ²⁶⁻²⁷ E kjishko ga tja jëk pjlö bek, tja äär woydë kjone li, tja äär eshko wlo. Nopga ëng yokshko ga olö ga yoya ga pjë llëme. Era tjwlö llëme. Llëbo shäryër li ber tjwlö llëm eni llëm wlo ga tja drön ara, pak li shäryër ber pjlú wlo. Bor doyo ëre ichër bor kolë, tja ichaga erë llëm wlo. Shäryër eni, tjlökwö loror pjrshko ga pak shäryoror li tjwlö tjok wlo.

10

Shji jëk löng Israel tjëyoga tek dënashko so ĩ dik llëme

¹ Pjeyoga, bi tjlapgaga tek dënashko so jëk to löng pjäng sho li dorko, ga dipzono tek Dlung Srëzrën kjwo na lëkong. Woydër ga e woyotjlizã. ² Epga wara pjäng sho li, dlung lirë wleni, ga beno löng Moisés tjok eni. ³ Epga uunkong mär löng dli ter shrono kjok do dwayo li go, ⁴ di ichara Sbörë tur ak roy dwayo li go bakoe. Gueniyo daga ak lirë llëm, daga to shäng ba tjok li, e Cristo om go lirë. ⁵ Eni ëmdë ga Sbö beno wopjlú epga ara tjok llëm, ga ba dboglo iara beno tjeng kjok dogro no llëm lishko llaw pogo.

⁶ Llëbo ëre shäryono beno bi kong, shji poshdüya wlo, llëbo owa li woyotjlily baĩa dik llëm wlo. ⁷ Epga kjone kjone sböpga jyäglo poshrëno, tak pjäng Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjlë ga «Nopga li wloktong, ga iono ara. Pjir ga kojono lok, ga

bërkono, llëbo owa shäryono ara.»* Shji opshäryë eni baïya dik llëme. ⁸ Epga kjone kjone orkwosmono ë tjok llëm ëmdë ga pono ba tjok. E kjïshko ga wolono doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak pjök kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo mya (23,000) dbar kjwaraso. Shji opshäryë eni baïya dik llëme. ⁹ Epga kjone kjone Tjlapga tjlïno. E kjïshko ga epga uara dgurdë, ga wolonoe. Shji opshäryë eni baïya dik llëme. ¹⁰ Epga kjone kjone Sbö läywono owa. E kjïshko ga ba parkaga kjok dogo so ichara ba zrök. Shji opshäryë eni baïya dik llëme.

¹¹ Eerishko ga shji löng dbar pjitoshko. Llëbo shäryono epga kong kës ëre beno bi kong, shji poshdüya wlo. ¹² Eni ga pjäy wotjlik ga pjäy kjang, pjäy dir ga äe lëmi wleni ga pjäy opdë ara, pjäy llëbo owa shäryë baïya dik llëm wlo. ¹³ Pjäy wotjlik llëbo owa shäryëshko ga e wen ë pogo kong eni, e woyotjliãia. Shji raye Sbörë llëme. Eshko ga pjäy ie ber löng tjliya äär jong kumi ma go llëme. Wen bomi kong enishko ga pjäy kjimte, pjäy där eshko dwayo ga pjlu wlo, llëbo owa shäryëmi llëm ga pjlu wlo bakoe.

Sböpga jyäglo sëngljo

¹⁴ E kjïshko ga pjeyoga, shji sböpga jyäglo poshrëk llëme. ¹⁵ Tja tjlë bomi kong, pjäy löng kjok miydë wleniyo. Llëbo lër li enire, de eni llëmde, llgwezï pjäydë om go. ¹⁶ Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëyshko ga shji tjlë Sbö kong ga shji wopjlu ba tjok, kjillgwo bo dyo dbo ara li kjïshko. E irgo ga iëy, shji kjimtara Cristo srëngdë li loklo. Ga pjlung shosho suk pjir lira toy, ga uëy, shji kjimtara Cristo

---

* **10:7** Éxodo 32.6.

doyorë li loklo. ¹⁷ Shji löng eshko ara, gueniyo shji doyo kjlaraso wleni, pjlung shosho suk pjir uëy li kjwaraso dö kjishko.

¹⁸ Israel tjëyoga öng zrök, sho suk Sbö kong li woyotjlizã. Öng sho li ue lok eshkoshko ga uunkong löng eshko li löng Sbö poshrëk, ga ber löng no kjlaraso wleni e kjishko. ¹⁹⁻²⁰ Öng sho twaraba sböpga jyäglo kong li tjwlö tjok lotë llëme. Sböpga jyäglo li tjwlö tjok lotë llëm bakoe. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo sböpga jyäglo sëngshko ga ba sëngglo li ber Ä sëyaga poshrëkklo, e Sbö poshrëkklo llëme. Woydër ga pjäy tön Ä sëyaga tjok llëme. ²¹ Ä sëyaga sëngglo li uëmi wleni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëmi ga äe. ²² Shji ymoyotke Tjlapgarë ara. Shäryoroy eni kjwe ga iirkë bi kong ara. ¿Shji dbo ara ba kjinmo lëmiro?

Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjlúe

²³ «Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjlúe» lëmi eni. Gueniyo llëbo uunkong shäryëy li ber pjlú bi kong llëme. Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjlúe. Gueniyo llëbo tjeng kës li, shji kjimte llëme. ²⁴ Llëbo ber pjlú bi kong li wlëydë llëme. Llëbo ber pjlú oblë kong li wlëydë dey.

²⁵⁻²⁶ Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li, e Tjlapga ï.»† E kjishko ga sjëngna tjeng ba soynezlóng uyo roshko li tjwlëmi, uëmi ga pjlúe. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjlúre, e woyotjlími llëme. Tjwe kjone dwayo jakrokëmi ë kong llëm bakoe.

---

† **10:25-26** Salmo 24.1.

²⁷ Sbö tjlökwo kragaga llëm wleniyo, pjây maya jek ba shwoy le ga pjây jek ga pjlúe. Llëye twe bomi kong eshko li uëmi pjire. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjlúre, e woyotjlîmi llëme. ²⁸ Gueniyo ga ëbo tjlë bomi kong ga «Sjëngna kjwe twaraba sböpga jyãglo kong» le bomi kong wleni ga uëmi llëm, ba laga li wotjlîk ga sjëngna li uëy ga äe le kjwe kjîshko. ²⁹ Bomi kong ga uëmi ga pjlú, gueniyo uëmi llëm, oblë li kjîshko.

Gueniyo kjone kjone tjlë bor kong ga «Miydër ga llëbo shäryër ga pjlúe. ¿Eni ga shäryër llëm, oblë kjîshko ega? ³⁰ ¿Tja tjlëno ga “Sbö, tja wopjlú bop tjok, dli ëre kjîshko” loror pjir ga uër ga äe lëmi bor kong ega?» le bor kong eni. ³¹ Pjây ië, pjây di ië, llëye oblë shäryëmi dö ga shäryozi uunkong eni, Sbö iëba ber kësang, tjwlö ara bomi kjîshko wlo. ³² Shji oblë ichë dir llëme. Judíoga, nopga judío llëm wleniyo, Sbö tjlökwo kragaga, e ichëy dir kjlara llëme. ³³ Tjara drön ëë, llëbo pjlú shäryë oba bokso wlo iyado, llëbo ber pjlú oblë kong wlo, epga dër wlo, llëbo ber pjlú bor kong wlo llëme.

11

¹ Cristo opshäryono sorë ga tja opshäryë eni bakoe. E kjîshko ga tja opshäryë sorë ga pjây opshäryos eni bakoe.

Shji löng syöshtë Sbö kongshko ga shji opshäryë sorë

² Tja woyoshrëmi enido. Tjlökwo twara bor kong li pinor bomi kong, ga shäryëmi löng eni iyado. Pjây poshrër ara e kjîshko.

³ Gueniyo llëbo lër bomi kong, miydëmi wlo. Sbö, e Cristo kägäyo. Cristo, e domerga uunkong kägäyo. Ga domerga kjlara kjlara, e ba boy kägäyo bakoe. ⁴ Domer kä kjinguë syöshtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjlökwo roy'leshko ga e Cristo bangkjrë llëme loklo. ⁵ Walëra kä kjinguë llëm syöshtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjlökwo roy'leshko ga e ba kägäyo bangkjrë llëme loklo. Shärye eni wleni ga walë li lökkjrë ara, kä shtak dret wleni. ⁶ Kä kjingue woydë llëm ga ba käkzong shtëy ber dret dey. Shäryoroy eni ga lökkjrë ara kjishko ga ba kä li kjingue dey. ⁷ Gueniyo domer kä kjinguë llëm dey, domer li shäryara Sbörë so e om go kjoyo kjishko. E kjishko ga Sbö ber kësbang, tjwlö ara domer li kjishko. Ga domer li ber kësbang, tjwlö ara ba boy li kjishko. ⁸ Domer shäryara Sbörëshko ga llëye shira walë doyo go dwayo, domer shäryoklo wlo llëme. Walëra shäryara Sbörëshko ga llëbo shira domer li doyo go, walë li shärye e go wlo. ⁹ Domer shäryara walë kjishko llëme. Walëra shäryara domer kjishko. ¹⁰ E kjishko ga walëga kä kjinguë dey, ba kägäyo bangkjrë pjlúe loklo. E ber Sbö parkagaga kjok dogo so kong pjlú bakoe.

¹¹ Jesús tjlökwo kragaga kong ga domerga, walëga, e iara Sbörë beno löng ëng kjimtë wlo. ¹² Dënashko ga llëbo shira Sbörë domer li doyo go dwayo, ga walë li shäryara e go. Gueniyo eshko tek'lëkong ga domerga uunkong wengga walëgarë. Eni ëmdë ga shji uunkong shäryaga Sbörë. ¹³ ¿Walë syöshtë Sbö kong ga kä kjinguë llëm ga pjlúre, de owa? Miydaga pjäydë om go. ¹⁴ Miydëy pjlú ga tek dämärshko ga domerga käkzong ië pjang kur

ee ga e lökyo ara. ¹⁵ Gueniyo walëgara käkzong kur ee ga ba kong ga tjwlõ ara, e twara Sbörë ba kong, ba kä kjingoklo wlo kjïshko. ¹⁶ Llëbo ère shäryërwa, shärye Sbö tjlökwo kjragnarë kjok kjone pogo bako, sdëkwo oblëyo drete. E kjïshko ga èye ënglë kar kar tjlökwo ère kjïshko llëme.

Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo

¹⁷ Llëbo lër bomi kong obi, gueniyo pjây poshrër wlo llëme. Pjây tönshko ga llëbo shäryëmi eshko li ber bomi kong pjlú llëme. ¹⁸ Roy kuror ga pjây tönshko ga pjây opkjorgö löng dboy dboye. Kjoneshko ga jlõe lër. ¹⁹ Woyde ga pjây shdär dboy dboye. Eni ga pjây kjone dey ber pjlo bek Sbö bokso ïkoba wëlle. ²⁰⁻²¹ Pjây tön iëshko ga pjây kjlara kjlara dli kjrë bäm go lëmi. Eni ga kjone kjone ber löng nelõ erä, kjone kjone ber löng dli drete. ¿Shäryëmi eni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uomirë lëmire? Eni llëme. ²² ¿Pjây ië bomi ushko ga äro? ¿Sbö tjlökwo kjragara oblë li bangkjrëmi llëm ega? ¿Ëye llëye dret wleniyo iëmi woydë ber löng lökshko eni ega? ¿Llëye lër bomi kong ga pjlú? Pjây poshrër ga äe.

²³ Bor sdëkwo ère twara Tjlapga Jesúsde bor kong, ga loror bomi kong tjän: Tjlapga Jesús soynezlóng shkëyo ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ²⁴ ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjïshko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga tjlë löng li kong ga «Ëre bor sho wleni, twak bomi kong. Shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le. ²⁵ Iono lok pjir irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwo bo

dyo dbo ara, ga tjlë löng li kong ga «Tjłkwo twara Sbörë tjağlën, beno ñyado wlo. Shärye wlo ga bor srëng li kwon bomi kjışhko. Kjillgwo bo dyo dbo ara ëre, e ba jyăğlō. Iëmishko ga shäryëmi jūni, bor woyoshroklo» le. ²⁶ ĴLara eni li llë loklo? Pjlung shosho suk pjir li uëmishko, kjillgwo bo dyo dbo ara li iëmishko ga Tjlapga Jesús wolono bomi kjışhko li roy shdömi löng wleni, tjwe iröng obi guing.

²⁷ Gueniyo shäryëmi löng enishko ga ëye ië, gueniyo Tjlapga Jesús bangkjre llëm ga llëbo owa shäryayde, Tjlapga li doyo, ba srëng, e bangkjre llëm kjışhko. ²⁸ E kjışhko ga pjăy pjlung shosho suk pjir li uoydë llëm obishko, pjăy kjillgwo bo dyo dbo ara li ioydë llëm obishko ga woyde ga pjăy opwoyotjlik yōtso bām go guing. ²⁹ Ęye Tjlapga li doyo llë loklo miydë llëm ga ba woyoshroklo dliyo li ue llëm dey, kjillgwo bo dyo dbo ara li ie llëm dey bakoe. Uara eni wleni ga om go li opyono beno shäng shdungko. ³⁰ Pjăy ara shduna Tjlapga lirë e kjışhko. Pjăy kjone kjone swlo ara, kjone kjone dbo llëm, kjone kjone wolono, Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uoromi owa kjışhko. ³¹ Gueniyo shji om go opwoyotjlik yōtso bām go guing ga shji shdüya llëme. ³² Llono ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo shdüya Tjlapga lirë. Shjira shdüya eerishko, shji ber löng shdüya ba tjok eshko llëm wlo.

³³ E kjışhko ga pjeyoga, pjăy tönshko ga woyde ga pjăy ëng koshë uunkong guing ga pjăy iokdo. ³⁴ Pjăy kjone kjone pjłirōshko ga pjăy ië bomi ushko bām go guing, pjăy tönshko ga pjăy shdüya Tjlapga Jesúsde llëm wlo.

Llëbo oblë llgwer, tja jek äär bomi ïkshko jã.

12

Kjok miydë twe Sbö Sëyarë bi kong

¹ Pjeyoga, kjok miydë twara Sbörë oblë oblë bomi kong. Woydër ga e sorë miydëmi pjlúe.

² Dënashko ga Sbö miydomirë llëm obishko ga pjây icharaba sböpga jyãglo tjlë llëm wleniyo poshrëk.

³ E kjïshko ga lër bomi kong ga ëye tjlë Sbö Sëya go ga Jesús lâywe owa ga äe. Ga ëye tjlökwo lë Sbö Sëya go llëm ga «Jesús, e nopga uunkong Tjlapga» le ga äe.

⁴ Shji Sbö tjlökwo kfragaga kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë oblë oblë, gueniyo Sbö Sëya li, e kjaraso eröe. ⁵ Llëbo shäryëy Tjlapga Jesús kong oblë oblë, gueniyo Tjlapga li, e kjaraso eröe. ⁶ Pak shäryëy Sbö kong oblë oblë, gueniyo shji kjimtaga shäng kjaraso pak li shäryë, Sbö li e.

⁷ Shji kjlara kjlara kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë bi kong oblë oblë, llëbo shäryëy ber pjlú shji uunkong kong wlo. ⁸ Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlë oba kong, kukoba wëllë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlë kjok miydë go wlo. ⁹ Kjone kjone kong kjok miydë twara, mär Tjlapga Jesús go jlökoyo wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, swlopga pophtë wlo. ¹⁰ Kjone kjone kong kjok miydë twara, llëbo ïydëba llëm wleniyo shäryë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, Sbö tjlökwo lë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, sëya llë pjlúre, de oware miydë pjlú wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlë kjok shto oblë oblë so tjlökwo go. Kjone kjone obi kong kjok

miydë twara, tjlökwo laraba kjok shto oblë oblë so tjlökwo go li pjlollgwek ber wëë wlo. ¹¹ Llëbo uunkong ëre shärye Sbö Sëya kjlaraso lirë nopga kjlara kjlara kong, woyde sorë li eni.

¹² No doyo, e orkwo tjok, dre tjok, bokkwo tjok, kwomgwo tjok, llëbo ara obi bakoe. Eni ëmdë ga doyo li kjlaraso döe. Cristo doyo, e eni bakoe. ¹³ Shji judíogare, de llëmde, shji parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyore, de llëmde, shji uunkong go Sbö Sëya shrono beno kësbang bi tjok. Eni ga shji iara beno doyo kjlaraso wleni.

¹⁴ Bi doyo, e llëbo ara ëmdë ga e kjlaraso döe. ¹⁵ Bi dre tjlë ga «Tja orkwo llëm kuzong ga woydër ga tja ber doyo ëre tjok ame» le kjwe ga ber doyo li tjok llëm ga äe. ¹⁶ Bi kwomgwo tjlë ga «Tja bokkwo llëm kuzong ga woydër ga tja ber doyo ëre tjok ame» le kjwe ga ber doyo li tjok llëm ga ä bakoe. ¹⁷ ¿Bi doyo uunkong li bokkwo erö kjwe ga shji kjok kuk sorë? ¿Bi doyo uunkong li kwomgwo erö kjwe ga shji kjok lõ shik sorë? ¹⁸ Bi doyo llëbo oblë oblë li iara Sbörë uunkong, woydara sorë li eni. ¹⁹ Bi doyo uunkong li llëbo kjrinaso dö kjwe ga e ber doyo llëme. ²⁰ Llëbo ara ëmdë ga bi doyo li, e kjrinaso döe.

²¹ «Pjây woydër llëme» le bi bokkworë bi orkwo kong ga äe. «Pjây woydër llëme» le bi kägärë bi dre kong ga ä bakoe. ²² Llëbo dbo llëm kjoyo li, shji kjimte ara. ²³ Llëbo tjwlö ara llëm kjoyo li doyë yötso. Llëbo ikko llëm li dëy yötso, ikoba llëm wlo. ²⁴ Gueniyo llëbo ikoba ga pjlu li kong llëbo shäryëy eni llëme. Eni ga bi doyo shäryara Sbörë, llëbo tjwlö ara llëm kjoyo li dëy yötso wlo. ²⁵ E kjishko ga bi doyo llëbo oblë oblë li, e ëng kjimtë kar kar wlo, e

shdär ber tjeng dboy dboy wlo llëme. ²⁶ Llëbo kjone dey'li bang ara wleni ga bang kuya bi doyo kës'li rë. Llëbo ber pjlú llëbo kjone dey'li kong wleni ga bi doyo kës'li ber wopjlúe.

²⁷ Pjãy uunkong Cristo doyo wleni. Pjãy kjlobi ba doyo llëbo oblë oblë wleni. ²⁸ Shji Sbö tjlökwo kragaga 'li tjrëko kjone kjone iara Sbörë bäm go beno ba tjlökwo roy laga Jesús äska. E irgo ga kjone kjone iara beno ba tjlökwo laga. E irgo ga kjone kjone iara beno no pingga. Kjone kjone obi iara beno löng llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryaga, swlo poptaga, no kjimtaga, no ichaga, kjok shto oblë oblë so tjlökwo laga bakoe. ²⁹ ¿Shji uunkong Sbö tjlökwo roy laga Jesús äskare? ¿Shji uunkong Sbö tjlökwo lagare? ¿Shji uunkong no pinggare? ¿Shji uunkong llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryagare? ³⁰ ¿Shji uunkong swlo poptagare? ¿Shji uunkong kjok shto oblë oblë so tjlökwo lagare? ¿Shji uunkong llëbo 'lara kjok shto oblë oblë so tjlökwo go 'li pjlollgwegare? Llëme. ³¹ Gueniyo woydër ga kjok miydë tjlwlo arayo 'li wlëmirë. Gueniyo llëbo kjrina obi tjlwlo ara, kjok miydë tjeng kës'ëre kjinmo. Era 'lër bomi kong, miydëmi wlo.

13

Oblë woydëy sorë

¹ Tja tjlë nopga tjlökwo kkring kjwobi go ga pjlú, ga tja tjlë Sbö parkagaga kjok dogo so tjlökwo go ga pjlú bako wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tjlökwo lër 'li ber tjlwlo llëm, sbi llë toroy 'li pjlukyo wleni, pjankwo shporoy ëng go 'li pjlukyo wleni bakoe. ² Tja kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë

bor kong, Sbö tjlökwo lër oba kong pjlú wlo, tjlökwo tjeng kës pïyde Sbörë llëm obi li miydër shäng pjir, tja mär Cristo go jlökoyo, ga dlup llë ichër jek kjok shto oblë ga pjlú wlo wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tja tjwlö llëme. ³ Bor llëbo tjeng kës li tworor nopga song wleniyo kong, ga bor doyo ëre opyono beno sukoba wlo wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tja potjwlëkklo drete.

⁴ Shji oblë woydë li eni. Llëbo shärye oblërë bi kongshko ga kuy kjinge. Shji wopjlú oblë tjok. Shji wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjïshko llëme. Shji opposhrek llëme. Shji krë llëme. ⁵ Shji tjlë iir go ë kong llëme. Shji wotjlik bi kjïshko dö llëme. Shji iirkë maling llëme. Llëbo shäryara oblërë beno bi kong owashko li woyotjliy sök enido llëme. ⁶ Llëbo shäryëba owa oblë kong ga shji ber wopjlú e kjïshko llëme. Shji ber wopjlú, llëbo shäryëba bek li kjïshko döe. ⁷ Oblë dir ara ëmdë ga shji ber löng pjlú ba tjok, shji wotjlik pjlú ba tjok, koshëy iyado llëbo pjlú shäryë wlo, rayëy llëm bakoe.

⁸ Shji oblë woydë li, e pjir llëme. Eerishko ga kjone kjone Sbö tjlökwo laga, kjone kjone tjlë tjlökwo miydë llëm li go, kjone kjone tjlökwo pïyde nopga kong llëm li miydë pjlú bakoe. Gueniyo llono ga llëbo tjeng kës ëre pjir. ⁹ Eerishko ga Sbö tjlökwo miydëy uunkong llëm obi. E kjïshko ga ba tjlökwo lagaga omlë uunkong ga äe. ¹⁰ Gueniyo llono ga ba tjlökwo tjeng kës li pïya Sbörë uunkong kong. Eshko ga ëye oblë ping ba tjlökwo go ame.

¹¹ Tja chirawashko ga tja tjlë kjwozirwa dik, tja wotjlik kjwozirwa dik bakoe. Gueniyo tja öötong domershko ga llëbo kjwozirwa ï li rayoror pjir,

shäryër ame. ¹² Shji opĩk opĩkkĩo goshko ga llëbo ïgöy wëlle llëme.* Eerishko ga Sbö tjlökwo woy-otjĩyshko ga miydëy wëlle llëm eni bakoe. Gueniyo llono ga miydëy wëlle, shji lan oblë tjok ëng boksho wleni. Eerishko ga llëbo miydëy ara llëme. Eshko ga miydëy uunkong, shji miyde Sbörë sorë ga eni.

¹³ Eerishko ga llëbo shäryëy wlo li, e beno kjing-gwo mya. Woyde ga shji mär Cristo go, e koshey ïyado, oblë woydëy bakoe. Gueniyo shji oblë woydë li, tjwłö arayo li e.

14

Sbö tjlökwo roy lëy tjlökwo miydë llëm wleniyo go, Sbö tjlökwo roy lëy, kukoba wëlle wlo bakoe

¹ Pjãy drön ëë, oblë woydë wlo ïyado. E wopro ga kjok miydë twe Sbö Sëyarë bomi kong li wlëzi ïyado, kjok miydë twe bomi kong ba tjlökwo roy lëmi wlo li rokozĩ ba kong bãm go. ² Eye tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go ga tjlë shäng Sbö kong, tjlë shäng nopga kong llëme. E kjimte Sbö Sëyarë tjlökwo miyde llëm li lë, gueniyo llëye le shäng li llë miydëba llëme. ³ Gueniyo ëye Sbö tjlökwo roy lë ga tjlë shäng nopga kong, e ber pjłú ba kong lok wlo. Kuya lok ga dbokjrë e go, wosonkë llëm wlo. Eshko ga löng wopjłú, tjlökwo li kjĩshko. ⁴ Eye tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go ga llëbo pjłú shäryayde ba kong om go. Gueniyo ëye Sbö tjlökwo lë ga llëbo pjłú shäryayde Sbö tjlökwo kragaga löng kës li kong.

---

* **13:12** Eshko dbaryo ga nopga opĩgö opĩkkĩo go yötso llëm, opĩkkĩo li pjłú llëm kjĩshko.

⁵ Woydër ga pjây uunkong tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go. Gueniyo pjây Sbö tjlökwo lë li woydër ara. Era tjwlö ara anmoyö, kukoba wëlä kjïshko. Pjây tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo li tjwlö äär eni llëme. Gueniyo tjlökwo lëmi löng tjlökwo miydë llëm wleniyo go li pjlollgweya oblërë, kukoba pjlu wlo ga era tjwlö ara anmoyö bakoe.

⁶ Pjeyoga, tja äär bomi shwoy tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go ëro wleni ga e llëno bomi kong? Ber pjlu bomi kong wlo ga pjây pin tjlökwo lara Sbörë bor kong oblë oblë li goshko ga woyde ga lër bomi kong, kugömi wëlä wlo. ⁷ Tëkwo dboryoklo oblë oblë li eni bakoe. Dbonmo llë, kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tÿy or go wleniyo llë, e tëbashko ga tëba wëlä llëm ga llë layde e go miydëba llëme. ⁸ Nopga ëngkjwë kjwlëshko ga wli bakwe bäm go, gueniyo pjlukyo kugaba wëlä llëm wleni ga ëye poshäryë ëngkjwë wlo llëme. ⁹ Pjây eni bakoe. Pjây tjlë tjlökwo kugaba wëlä li go llëm ga llë lomirë löng li miydëba llëme. Lëmi löng pjluk jong erä. ¹⁰ Kjuk ëre kjing go ga tjlökwo oblë oblë ara jlöe. Ga kjrina kjrina li go ga nopga tjlë ëng kong, ëng kugö wëlä wlo. ¹¹ Eni ga ëye tjlë shäng li llë loklo miydër llëm ga tjawa ber löng ëng kong shto oblë so wleni, eshko ga tjawa pjeyo wleni llëme. ¹² E kjïshko ga kjok miydë twe Sbö Sëyarë li woydëmi ara bomi kong kuzong ga kjok miydë ber pjlu Sbö tjlökwo kragaga löng kës kong li, e wlëmirë dey.

¹³ E kjïshko ga ëye tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo goshko ga woyde ga roke Sbö kong ga kjimte tjlökwo lë li pjlollgwek, kukoba wëlä wlo. ¹⁴ Tja

syōshtë Sbō kong tjlōkwo miydē llēm wleniyo goshko ga tja syōshtë shäng bor sēya go, gueniyo llēye lēr shäng li llē loklo miydēr llēme. ¹⁵ ¿Eni ga llēye shäryēr? Olō ga tja syōshtë Sbō kong bor sēya go, llēye lēr shäng li llē loklo miydēr llēm wleni. Olō ga tja syōshtë bor wotjlik li go, llēye lēr shäng li llē loklo miydēr pjir wleni. Olō ga tja tē ba kong bor sēya go. Olō ga tja tē bor wotjlik li go. ¹⁶ Sbō poshrēmi löng, llēbo shäryara bomi kong li kjishkoshko ga pjäy tjlē bomi sēya go erō ga eye tön bop tjok ber wopjlú Sbō tjok, llēbo shäryara bop kong li kjishko ga ä, llēye lēmi löng li llē loklo miyde llēm kjishko. ¹⁷ Eshko ga bop wopjlú Sbō tjok li pjlú, gueniyo oblē kong ga llēno llēme.

¹⁸ Tja tjlē tjlōkwo miydē llēm wleniyo go ara, pjäy uunkong kjinmo. Tja wopjlú Sbō tjok e kjishko. ¹⁹ Eni ëmdē ga tja shäng Sbō tjlōkwo kjragaga tjokshko ga tjlōkwo loror kjwo shkēng (5) kuya lok wēlē wleniyo li tjlwō ara, tjlōkwo loror kjwo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara (10,000) tjlōkwo miydē llēm wleniyo go li kjinmo.

²⁰ Pjeyoga, kjwozirga wotjlik pjlú anmoyō llēm, gueniyo llēbo owa shärye lok ara llēm bakoe. Pjäy wotjlik kjwozirga dik ame, pjäy wotjlīs tjlapgaga dik shara. Gueniyo pjäy jēk kjwozirga dik ga pjlúe.

²¹ Tjlapga tjlēno li tak pjang Sbō tjlōkwo go eni:

«Nopga ichēr bor tjlōkwo lē bor nopga kong,
shto oblē so tjlōkwo go.

Nopga shto oblē so ichēr bor tjlōkwo lē ba kong bakoe.

Eni ëmdē ga bor tjlōkwo kjre lok llēme.»*

* **14:21** Isaías 28.11-12.

²² Eni ga nopga iche Sbörë ba tjlökwo lë tjlökwo miydë llëm wleniyo go. Era ber ba tjlökwo kjrägaga li kong llëm, e ba tjlökwo kjrägaga llëm li kong. Gueniyo nopga iche ba tjlökwo lë, kukoba wëlä wlo bakoe. Era ber ba tjlökwo kjrägaga li kong, e ba tjlökwo kjrägaga llëm li kong llëme. ²³ Shji tön löng uunkong shtoyo kjrinasoshko ga shji uunkong tjlë löng tjlökwo miydë llëm wleniyo go wleni ga ba tjlökwo kjräga llëm wleniyo, llëm ga ëbo ba tjlökwo miydë llëm wleniyo, e äär eshko ga tjlökwo lëmi löng li llë loklo miyde llëm, ga «Nopga kjwe skwë» le jlöe. ²⁴ Gueniyo ba tjlökwo lëy löng ëng kong, shji ëng kuk wëlä wlo ga ba tjlökwo kjräga llëm wleniyo, llëm ga ëbo ba tjlökwo miydë llëm wleniyo, e äär eshko ga tjlökwo lëy löng li kuya wëlä, ga miyde e go ga llëbo owa shäryono, ga llono ga e shdüya Sbörë. ²⁵ Eshko ga wotjlik llë miydëba llëm li le pjire. Eni ga kjök tok, ga Sbö poshrëya sök, tjlë ga «Sbö shäng bomi tjok jlöe» le eni.

Shji tön löng lishko ga llëbo shäryë sorë

²⁶ Pjeyoga, lër bomi kong ga pjäy tön löng lishko ga pjäy tëshko, pjäy ëng pingshko, Sbö tjlökwo roy lëmishko, pjäy tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo goshko ga llëbo uunkong ëre shäryozī ber pjlú uunkong löng li kong wlo. ²⁷ Pjäy tjlë woydë tjlökwo miydë llëm wleniyo goshko ga woyde ga laga pjökde myarerë döe. Ga pjäy tjlë jekdo uunkong llëm, pjäy tjlë ëng irgo dey. Woyde ga pjlolgwega tjok bakoe. ²⁸ Pjlolgwega ërë llëm ga ëye tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go nopga bokshto llëm, tjlë tjoksa Sbö kong erö dey.

²⁹ Pjã tön löng lishko ga Sbö tjlökwo lagaga tjlë pjökde myare dö bakoe. Ga llëye le li woyotjlëmi pjã llamo löng lirë yötso. ³⁰ Eshko ga llëbo le Sbörë no kjlara sök eshko li kong ga ëye shäng tjlë ga tjlë ame, ber sök kjing dey. ³¹ Woyde ga Sbö tjlökwo roylëmishko ga pjã tjlë ëng irgo, pjã uunkong löng li opping pjlu wlo, pjã dbokjrë tjlökwo li go wlo, pjã wosonkë llëm wlo. ³²⁻³³ Woyde Sbörë ga llëbo shäryëy sorë pogo llëm, woyde ga shäryëy yötso, bek, pjã ber löng wlëp wlo. E kjishko ga ëye Sbö tjlökwo lë jlökoyo ga opichë om go ga pjlu, le jekdo sorë pogo llëm ga pjluë.

Sbö tjlökwo kjragaga löng kjok shto oblë oblë opshäryë sorë ga pjã opshäryos eni bakoe. ³⁴ Pjã tön löng lishko ga woyde ga walëga ber löng kjing, tjlë llëm, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go sorë li eni. ³⁵ Llëbo miyde woydë ga jakroke ba lanma kong äär ba ushko jä. Walëga tjlëno Sbö tjlökwo kjragaga tön löng lishko ga e bek llëme.

³⁶ Sbö tjlökwo weno bomi shwoy bäm go llëm, kuga pjãydë erö llëm bakoe. ³⁷ Tjlökwo lër shäng bomi kong ëre, e laga Tjlapga lirë om go. Ëye Sbö tjlökwo laga le, llëm ga kjimtaga Sbö Sëyarë le ga miyde ga jlë. ³⁸ Gueniyo tjlökwo lër shäng ëre kjre llëm ga llëye le li tjlökwo kjrëmi llëm bakoe.

³⁹ Eni ga pjeyoga, kjok miydë twe Sbö Sëyarë bomi kong ba tjlökwo lëmi wlo li wlëzã. Ga ëye tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go ga e owa lëmi llëme. ⁴⁰ Gueniyo llëye shäryëmi dö ga shäryozï yötso, beke.

Cristo tjlōkwo roy pjlú

¹⁻² Pjeyoga, Sbō tjlōkwo roy pjlú loror bomi kong dēnashko li woyoshrozĩa. Tjlōkwo kjroromi li ère, pjāy mār lōng e go bakoe. Pjāy mār e go jlōkoyo, ga rayēmi llēm ga pjāy dār. Shāryēmi eni llēm ga tjlōkwo li kjroromi llēno llēme.

³ Tjlōkwo pina Sbörē bor kong tjwlō arayo li, pjāy pinor e go. Tjlōkwo ère eni: Cristo wolono llēbo owa shāryoroy li potjwlēkklo, tak pjang Sbō tjlōkwo go sorē li eni; ⁴ ba doyo jnenaba, ga öötong dbargwo mya ga woshrara Sbörē irōng obi, tak pjang Sbō tjlōkwo go sorē li eni; ⁵ e irgo ga weno shäng Cefas* kong, weno shäng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong bakoe. ⁶ Dbar kjwara ga weno shäng ba tjlōkwo kjragaga doglo sak dbāw pjloglo shkēng (500) kong. Eerishko ga epga ara lōng sē obi, gueniyo kjone kjone wolono tjän. ⁷ E irgo ga weno shäng Santiago kong, ga weno shäng Sbō tjlōkwo roy lagaga ba āska lōng kēs li kong bakoe.

⁸ Weno uunkong li kong irgo ga öötong dbar kop ara ga weno shäng bor kong shara. Eni ga tja so chida weno ba dbaryo go llēm kjoyoe. ⁹ Sbō tjlōkwo roy laga Jesús āska lōng kēs li tjwlō ara, bor kjinmo. Sbō tjlōkwo kjragaga shdunor ara. E kjishko ga tja llēno llēm, tjwlō llēm, tja kowēba Sbō tjlōkwo roy laga Jesús āska wlo. ¹⁰ Gueniyo Sbō wopjlú li kjishko ga pak ère twara bor kong, ga eerishko ga tja beno shäng ba shāryē. Tja parkono ara, epga kjinmo. E kjishko ga llēye shāryara bor kong li beno tjwlō ara. Gueniyo pak shāryoror om go llēm,

---

* **15:5** Cefas, e kowēba Simón Pedro bakoe.

tja kjimtaga Sbörë, ba wopjlu li kjishko. ¹¹ Eni ga tjlokwo laga li tjare, de epgare, tjlokwo lërwa löng li e eröe. Ga tjlokwo kjroromi li e bakoe.

No wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi

¹² ¿Eni ga Cristo woshrara Sbörë iröng obi roy lororwa bomi kong ga pjây kjoneshko tjê ga nopga wolono ga woshre llëme lëmi ega? ¹³ Nopga woshre llëm kjwe ga Cristo woshrara llëm bakoe. ¹⁴ Ga Cristo woshrara llëm kjwe ga tjlokwo lërwa löng li tjwlö llëm, pjây mär löng Cristo go li tjwlö llëm bakoe. ¹⁵ Eni jlö kjwe ga pjây pinorwa li, e jyö erä, Cristo woshrara jlöe lërwa löng li kjishko. Ga nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga Cristo woshrara roy lërwa bomi kong li, e jyö. ¹⁶ Nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga Cristo woshrara llëm bakoe. ¹⁷ Ga Cristo woshrara llëm kjwe ga pjây mär löng Cristo go li tjwlö llëm, ga owa pjang bomi go li löna Sbörë llëm bakoe. ¹⁸ Eni jlö kjwe ga nopga töno beno tjeng Cristo tjok tjeng li, e jeno löng. ¹⁹ Shji töno beno tjeng Cristo tjok, shji kjimte kjok ëre kjing go wlo erö kjwe ga shji song jlö, nopga löng kës li kjinmo.

²⁰ ¡Cristo woshrara Sbörë iröng obi jlöe! Miydëy e go ga llono ga nopga wolono tjeng li woshre iröng obi bakoe. ²¹ Shji wolon, domer kjlara kjishko. Eni wleni ga domer kjlara obi kjishko ga shji woshre Sbörë iröng obi. ²² Shji Adán tjëyoga kjishko ga shji wolon. Eni wleni ga shji Cristo tjëyoga kjishko ga shji woshre Sbörë ber löng së. ²³ Gueniyo uunkong li woshre dbar kjwara llëme. Cristo woshrara bäm go. Miydëy e go ga tjwe iröng obishko ga nopga

baŷya li woshre eshko jā. ²⁴ Eshko ga ba wloyoga kjlobi li zāya Cristorë pjir, sēya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo uunkong bakoe. Ga llëbo tjeng kës'li twe Data Sbö kong, iche wlo. Llëbo tjeng kës'li pjir eshko jā. ²⁵ Llëbo tjeng kës'li iche Cristorë, ba wloyoga kës'li zana pjir guing. ²⁶ Ba wloyo pjiya ber iröng'li, wolon'li e. Eshko ga ëye wolon ame. ²⁷ Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Llëbo tjeng kës'li twara ba kong, iche wlo.»† Llëbo tjeng kës'li twaga Sbörë om go Cristo kong, iche wlo. Gueniyo llëbo tjeng kës'le'li, e Sbö om go layde llëme. ²⁸ Eshko ga llëbo tjeng kës'beno tjeng Cristo wloshkoshko ga Cristo, ba Wa om go'li opyë ber shäng ichaga Sbörë. Eni ga Sbö, e ber shäng llëbo tjeng kës'li ichaga.

²⁹ Kjone kjone wolono, wak llëm wleniyo, ga pjây kjone kjone ëng wë jer di roshko ba äska. ¿Epga woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga shäryëmi eni ega? ³⁰ ¿Eni jlö kjwe ga tjawa opyë löng shto owashko wleni dbar kjwobi go ega? ³¹ Pjeyoga, pjây töno beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesús tjok kjïshko ga tja wopjlúe. Miydëmi pjlu ga e jlöe. Lër bomi kong ga dbar kjwobi go ga tja zrökoba woydë, e jlö bakoe. ³² Tja shäng Éfeso kjokyoshko ga nopga opyono bor wloyo dbo ara go, so äya kjloshko so kjoyoe. ¿Nopga wolono tjeng'li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga shäryër eni llëno? Eni jlö kjwe ga «Eeri ga shji ië ara, shji dyo ië ara bako, bong ga shji wolon kjïshko.»‡ ³³ Pjây jyäpgwëbashko ga jlö lëmi llëme. Shji yorkaga owa ga bi sdëkwö pjlu li jer. ³⁴ Pjây wotjlïs bëy iröng obi. Pjây llëbo owa shäryë ame bakoe. Pjây kjone kjone Sbö miydë llëme. Lër

† 15:27 Salmo 8.6. ‡ 15:32 Isaías 22.13.

bomi kong, pjäy lökkjrë e go wlo.

Shji woshrara Sbörë iröng obishko ga bi doyo ber sorë

³⁵ Pjäy kjone kjone tjlä ga «¿Shinmoga woshrara Sbörë iröng obi ga doyo ber sorë?» lëmi bor kong eni. ³⁶ Nopga kjok miydë llëm wleniyo li llëbo kjakrokoko. Dwla dguëy ga sho kjer pjir guing ga wen tjaglën eshko jä. Kjer llëm ga llëno llëme. ³⁷ Dwla llë dgoroy ga wen tëm li ber oblë, e so dwla li kjoyo ame. ³⁸ Dwla dgoroy li ie Sbörë wen, woyde sorë li eni. Dwlagwo kjrina kjrina doyo sorë ga shärye eni. ³⁹ No, öng, sënwa, mã, kjrina kjrina doyo oblë, llëbo uunkong doyo e so e kjoyo dö llëme. ⁴⁰ Llëbo kjok dogo so doyo tjok, llëbo kjok ëre so doyo tjok, gueniyo llëbo kjok dogo so doyo wolësowa li, llëbo kjok ëre so doyo wolësowa li, e oblë oblëe. ⁴¹ Dlo kälä, mok kälä, dbala kälä, kjrina kjrina kälä oblë oblëe. Dbala oblë oblë li kälä oblë oblë bakoe.

⁴² Shji woshre Sbörë iröng obishko ga bi doyo twe bi kong li, e oblë eni bakoe. Eerishko ga bi doyo ëre wolon, e irgo ga sho an. Gueniyo eshko ga bi doyo wolon ame. ⁴³ Bi doyo ëre jnekoba klung roshkoshko ga tjwlö ara llëm, dbo ara llëm bakoe. Gueniyo woshre iröng obishko ga bi doyo tjwlö ara, dbo ara shara. ⁴⁴ Eerishko ga bi doyo ëre pjlu, shji ber löng kjok ëre kjing go wlo. Gueniyo eshko ga bi doyo ber pjlu, shji löng kjok dogo wlo.

⁴⁵ Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Domer bäm go ko Adán li, e iara Sbörë beno shäng së.»§ Gueniyo shäng kjlara obi Adán dik, era sëya, ga shji ie ber

---

§ 15:45 Génesis 2.7.

l'öng sê tjaglën wleni. ⁴⁶ Bi doyo pjlú, shji löng kjok dogo wlo li, e weno bäm go llëme. Bi doyo pjlú, shji löng kjok ëre kjing go wlo lira weno bäm go. ⁴⁷ Domer bäm go li, e shäryak klung sho tjeng kjok ëre kjing go li go. Domer oblë lira kjok dogo so. ⁴⁸ Domer kjok ëre so bäm go li doyo sorë ga shji kjok ëre so löng kës li doyo so e kjoyo bakoe. Domer kjok dogo so lira, ba doyo sorë ga ëye kjok dogo so löng kës li doyo eni bakoe. ⁴⁹ Shji weno so domer kjok ëre so li kjoyo sorë ga llono ga shji wen so domer kjok dogo so li kjoyo eni bakoe.

⁵⁰ Pjeyoga, lër bomi kong ga bi doyo ëre pjir. E äär ber löng Sbö sök no pjluyo ïyado lishko wlo llëme. Llëbo pjir li äär ber llëbo pjir llëm li tjok llëme. ⁵¹ Llëbo miydëba llëm wleniyo lër bomi kong kjrina. Kuzi yötso. Shji wolon uunkong llëme. Gueniyo shji kjlopswe uunkong, ⁵² wop eni llëm, shji bokkwo smer wleni. Eshko dbaryo ga wli bakwaraba jek pjirshko ga wolono löng li woshre Sbörë ber löng ïyado wlo, ga shji kjlopswe eshko jä. ⁵³ Bi doyo ëre pjir kjishko ga woyde ga kjlopswe ber pjir ame wlo. Bi doyo ëre wolon kjishko ga woyde ga kjlopswe ber wolon ame wlo. ⁵⁴ Eshko ga bi doyo ëre pjir wlo li kjlopswara beno pjir ame wlo, bi doyo ëre wolon wlo li kjlopswara beno wolon ame wloshko ga tjlökwo tak pjang Sbö tjlökwo go li shäryono eshko. Tjlë ga

«Wolon li, e pjira Sbörë.*

⁵⁵ Wolon, ëye zam ame.

Wolon, pja dbo ame.»†

* 15:54 Isaías 25.8. † 15:55 Oseas 13.14.

⁵⁶ Shji wolon, llëbo owa shäryoroy li kjïshko. Ga llëbo shäryoroy li owa, e miydëy kjok llgwekklo tara Moisésdë li go. ⁵⁷ Gueniyo shji mär Tjlapga Jesucristo go kjïshko ga shji ie Sbörë ber wolon ame wlo. Shji wopjlú ba tjok e kjïshko.

⁵⁸ Eni ga pjeyoga, pjäy wokjang, pjäy mär ber löng Tjlapga Jesús go iyado. Miydëmi ga pak shäryëmi Tjlapga Jesús kong li tjwölö ara. E kjïshko ga pjäy parkë ba kong jlökoyo iyado.

16

Dbur töng Sbö nopga kong

¹ Pjäy dbur töng, ichëmi jek Sbö nopga kong wloshko ga shäryozï, loror Jesús tjlökwö kragaga löng Galacia kjokyo kong sorë ga eni. ² Dbar sondë kjwobi go, pjäy tönshko ga pjäy kjlara kjlara dbur twë sira, jnemi wlo. Eye dbur shano ara ga dbur twe ara. Eye dbur shano sira ga dbur twe sira. Shäryozï eni, tja äärshko ga töng tjeng pjir tjän wlo. ³ Eni ga tja jek äär bomi shwoyshko ga nopga wlënomi löng li ichër jek Jerusalén kjokyo ba tje, ga kjibokwo twër ba kong lok, söya jek ba tjok wlo, epga ë miyde Jerusalén sopgarë wlo. ⁴ Woydëmi wleni ga tja jek ba tjok bakoe.

Pablo wotjlik to kjok shto oblë

⁵ Tja wotjlik jek äär Macedonia kjokyo. E irgo ga tja jek äär bomi shwoy, bomi ik wlo. ⁶ Tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö dikjoyoe. Tja opshik llëm, kjok owa dbaryo li jek guing kjwe. ⁷ Tja jek bomi ik jekdo ga pjäy ïn dbar kop ara ga äe. Tja iche Tjlapgarë wleni ga pjäy ïn woydë dbar kjwöbö,

jëkko dö llëme. ⁸⁻⁹ Gueniyo na Éfeso kjokyo ga tja pak ara, Cristo tjlökwo kukoba woydë ara kjïshko. Nopga ara wotjlik owa bor kong bakoe. E kjïshko ga tja ber sök na, äär jong judío dbar shrëzlong dbaryo kowe lok Pentecostés* lishko.

¹⁰ Timoteo äär bomi ikshko ga wlokjrozï yötso, ber wopjlú wlo, e parkë Tjlapga Jesús kong botoya dik kjïshko. ¹¹ Bangkjrozïa. Ga brikshko ga kjimtozï, tek shäng wopjlú bor shwoy wlo. E koshër shäng ëreshko, bi pjeyoga jëk löng ba yorkë li tjok bakoe.

¹² Bi kjlara Apolosda ichoror to jek bomi ik ba tjok lok loror, gueniyo jek woydë llëme. Gueniyo dbar tjokshko ga pjäy iyde kjwlë jã le.

Pablo lano pjeyoga oblë oblë kjïshko

¹³ Pjäy sjëke. Pjäy mär Jesús go jlökoyo iyado. Pjäy opyos wokjang, pjäy wosonkë llëme. ¹⁴ Llëye shäryëmi dö ga oblë woydozï ara.

¹⁵ Tjlapga Jesús tjlökwo roy loror Acaya kjokyoshko ga tjlökwo kragaga bäm go li beno Estéfanas, ba pjeyoga bakoe. Ga epga beno löng pjeyoga oblë mär Tjlapga Jesús go li kjimtë ara. E miydëmi pjluë. E kjïshko ga rokër bomi kong ga ¹⁶ epga kolozïa. Oblëga parkë löng baiya dik li kolozï eni bakoe.

¹⁷ Estéfanas, Fortunato, Acaico, e shrono löng bor ik bomi äska. E kjïshko ga tja wopjlú. ¹⁸ Löng bomi tjokshko ga pjäy dbokjrë ara ba kjïshko. Löng bor tjok kjïshko ga tja dbokjrono beno shäng wopjlú eni bakoe. Nopga eniyo, e poshrëkko.

---

* **16:8-9** Pentecostés lanyo, e tak pjang Hechos 2.1.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁹ Jesús tjlökwo kjragaga löng Asia kjokyo li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

Aquila, Priscila, pjeyoga tön löng ba ushko li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong wopjlú Tjlapga Jesús ko go.

²⁰ Pjeyoga uunkong löng bor tjok li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong bakoe.

Pjây ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjlúe.

²¹ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ëre tër bomi kong bor orkwo om go go shara.

²² Rokër Sbö kong ga ëye Tjlapga Jesús woydë llëm ga shdûya. ¡Pja tjwe wop äe, Tjlapga!

²³ Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjïshko ga pjây kjimte ara.

²⁴ Pjây tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok, pjây woydër ara uunkong. Ber eni.

**Sbö Tjłõ^{kwo}
New Testament and Shorter Old Testament in Teribe
(PM:tfr:Teribe)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Teribe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Teribe [tfr], Panama

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Teribe

© 2008, 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.
All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

539cf8e3-01bf-5f34-8833-610f18367f8c